

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

17. juuli 2014*

Eelotsusetaotlus — Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala — Direktiiv 2003/109/EÜ — Artikkel 2, artikli 4 lõige 1, artikli 7 lõige 1 ja artikkel 13 — Pikaajalise elaniku EL elamisluba — Saamise tingimused — Seaduslik ja pidev viibimine vastuvõtvas liikmesriigis viie aasta jooksul enne loataotluse esitamist — Pikaajalise elanikuga perekondlikult seotud isik — Soodsamad siseriiklikud õigus- ja haldusnormid — Tagajärjed

Kohtuasjas C-469/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale di Verona (Itaalia) 27. augusti 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 30. augustil 2013, menetluses

Shamim Tahir

versus

Ministero dell'Interno,

Questura di Verona,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh (ettekandja), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Palatiello,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja B. Beutler,
- Prantsusmaa valitsus, esindajad: F.-X. Bréchet ja D. Colas,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. Noort ja M. Bulterman,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Condou-Durande ja A. Aresu,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT 2004, L 16, lk 44; ELT eriväljaanne 19/6, lk 272) (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2011. aasta direktiiviga 2011/51/EL) (ELT L 132, lk 1, edaspidi „direktiiv 2003/109”) artikli 7 lõiget 1 ja artiklit 13 koostoimes artikli 2 punktiga e ja artikli 4 lõikega 1.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Shamim Tahiri ning teiselt poolt Ministero dell’Interno (siseministeerium) ja Questura di Verona (Verona politseiprefektuur) vahelises vaidluses, millega viimane keeldus Shamim Tahiri esitatud taotluse alusel talle pikaajalise elaniku EL elamisloa väljaandmisest.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2003/109

- 3 Direktiivi 2003/109 põhjendustes 4 ja 6 on märgitud:

„(4) Liikmesriigis pikaajaliselt elavate kolmandate riikide kodanike integratsioon edendab oluliselt majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, mis on asutamislepingus sätestatud [liidu] põhieesmärk.

[...]

(6) Pikaajalise elaniku staatuse saamise põhikriteeriumiks peaks olema liikmesriigi territooriumil elamise kestus. Elamine peaks olema seaduslik ja pidev, et isik võiks näidata, et ta on riigiga püsivad sidemed loonud. Tuleks ette näha teatud paindlikkus, et saaks arvesse võtta olukordi, kus isik peab ajutiselt riigist lahkuma.”

- 4 Direktiivi põhjendus 17 on sõnastatud nii:

„Pikaajalise elaniku staatuse saamise tingimuste ühtlustamine edendab liikmesriikide vastastikust usaldust. Teatud liikmesriigid annavad alalisi või piiramata tähtajaga elamislube soodsamatel tingimustel, kui on ette nähtud käesolevas direktiivis. EÜ asutamislepinguga ei välistata võimalust kohaldada soodsamaid siseriiklikke sätteid. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks siiski ette näha, et soodsamatel tingimustel antud elamisload ei anna õigust elada teistes liikmesriikides.”

5 Nimetatud direktiivi artikli 1 „Objekt” punktis a on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis määratletakse:

a) tingimused, mille kohaselt liikmesriik võib tema territooriumil seaduslikult elavale kolmanda riigi kodanikule anda pikaajalise elaniku staatuse või selle staatuse tühistada, ja selle staatusega kaasnevad õigused; [...]

[...]”

6 Direktiivi artikli 2 punktid b, e ja g sisaldavad järgmisi direktiivis kasutatavaid mõisteid:

„b) *pikaajaline elanik* – mis tahes kolmanda riigi kodanik, kellel on artiklites 4–7 sätestatud pikaajalise elaniku staatus;

[...]

e) *pereliikmed* – kolmanda riigi kodanikud, kes elavad asjaomases liikmesriigis kooskõlas nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiviga 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta [ELT L 251, lk 12] [...];

[...]

g) *pikaajalise elaniku EL elamisluba* – asjaomase liikmesriigi väljaantud elamisluba pikaajalise elaniku staatuse andmise kohta.”

7 Direktiivi 2003/109 artikkel 3 määratleb direktiivi reguleerimisala. Vastavalt direktiivi kõnealuse artikli lõikele 1 kohaldatakse seda „liikmesriigi territooriumil seaduslikult elavate kolmanda riigi kodanike suhtes”. Sama artikli lõigetes 2 ja 3 on täpsustatud vastavalt, et direktiivi 2003/109 ei kohaldata teatavatesse kategooriatesse kuuluvate kolmandate riikide kodanike suhtes ja et see direktiiv ei piira teatavate rahvusvaheliste lepingute soodsamate sätete kohaldamist.

8 Direktiivi II peatükk, mis sisaldab artikleid 4–13, käsitleb pikaajalise elaniku staatuse andmist liikmesriigis.

9 Kõnealuse direktiivi artikli 4 „Elamise kestus” lõikes 1 on ette nähtud:

„Liikmesriigid annavad pikaajalise elaniku staatuse kolmanda riigi kodanikele, kes on nende territooriumil elanud seaduslikult ja pidevalt viie aasta jooksul vahetult enne asjaomase taotluse esitamist.”

10 Direktiivi 2003/109 artikli 5 „Pikaajalise elaniku staatuse saamise tingimused” lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid nõuavad kolmandate riikide kodanikult selle tõendamist, et tal on iseenda ja tema ülalpeetavate pereliikmete jaoks:

a) stabiilne ja korrapärane sissetulek, millega ta suudab iseennast ja oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalsüsteemi abita ülal pidada. Liikmesriigid hindavad kõnealuse sissetuleku laadi ja korrapärasust ning võivad seejuures võtta arvesse palkade ja pensionide miinimumtaset enne pikaajalise elaniku staatuse saamise taotluse esitamist;

b) ravikindlustus, mis katab kõiki riske, mis asjaomase liikmesriigi enda kodanike puhul üldiselt on kaetud.”

11 Direktiivi artikli 7 lõikes 1 on ette nähtud:

„Pikaajalise elaniku saatuse saamiseks esitab asjaomane kolmanda riigi kodanik taotluse oma elukohaliikmesriigi pädevale asutusele. Taotlusele lisatakse siseriiklikus õiguses ette nähtud dokumentaalsed tõendid selle kohta, et ta täidab artiklites 4 ja 5 sätestatud tingimused, ning nõudmise korral kehtiv sõidudokument või selle tõestatud koopia.

[...]”

12 Direktiivi artikli 8 „Pikaajalise elaniku EL elamisluba” lõiked 2 ja 4 on sõnastatud nii:

„2. Liikmesriigid annavad pikaajalistele elanikele pikaajalise elaniku EL elamisloa. Elamisluba kehtib vähemalt viis aastat; see on vajaduse korral taotluse alusel automaatselt pikendatav.

[...]

4. Kui liikmesriik annab pikaajalise elaniku EL elamisloa välja kolmanda riigi kodanikule, kellele ta on andnud rahvusvahelise kaitse, kannab ta kõnealuse pikaajalise elaniku EL elamisloale rubriiki „Märkused” järgmise märkuse: „Rahvusvahelise kaitse andis [liikmesriik] [kuupäev].”

13 Direktiivi 2003/109 artiklis 13 „Soodsamad siseriiklikud sätted” on ette nähtud:

„Liikmesriigid võivad anda alalisi või piiramata tähtajaga elamislube soodsamatel tingimustel, kui käesolevas direktiivis ette nähtud. Sellised elamisload ei anna õigust elada muudes liikmesriikides, nagu on sätestatud käesoleva direktiivi III peatükis.”

14 Direktiivi III peatüki „Elamine teistes liikmesriikides” artikli 14 lõikes 1 on sätestatud:

„Pikaajaline elanik saab õiguse elada muu liikmesriigi kui selle liikmesriigi territooriumil, kus talle anti pikaajalise elaniku staatus, kauem kui kolm kuud, tingimusel et käesolevas peatükis sätestatud tingimused on täidetud.”

15 Kõnealuse peatüki artiklis 16 käsitletakse pereliikmeid. Selle lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kui pikaajaline elanik kasutab oma õigust elada teises liikmesriigis ja tema perekond on loodud juba esimeses liikmesriigis, lubatakse direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõikes 1 osutatud tingimusi täitvatel pereliikmetel pikaajalise elanikuga kaasa minna või temaga hiljem ühineda.

2. Kui pikaajaline elanik kasutab oma õigust elada teises liikmesriigis ja tema perekond on loodud juba esimeses liikmesriigis, võidakse muudel kui direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõikes 1 osutatud tingimusi täitvatel pereliikmetel lubada pikaajalise elanikuga kaasa minna või temaga hiljem ühineda.”

Direktiiv 2003/86

16 Käesoleva direktiivi artikli 1 kohaselt on direktiivi eesmärk „määrata kindlaks perekonna taasühinemise õiguse kasutamise tingimused kolmandate riikide kodanikele, kes elavad seaduslikult liikmesriikide territooriumil”.

Itaalia õigus

17 25. juuli 1998. aasta seadusandlik dekreet nr 286, millega kehtestatakse sisserännet ja välismaalaste staatust käsitlevate sätete konsolideeritud tekst (*Gazzetta ufficiale della Repubblica Italiana*, edaspidi „*GURI*”, nr 139 regulaarne lisa, 18.8.1998, edaspidi „seadusandlik dekreet nr 286/1998”), muudetud

8. jaanuari 2007. aasta seadusandliku dekreediga nr 3, millega võeti üle EÜ direktiiv 2003/109 pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (*GURI* nr 24, 30.1.2007), sätestab artikli 9 lõikes 1:

„Välismaalane, kellel on kehtiv elamisluba vähemalt viis aastat ning kes tõendab, et tema sissetulek ei ole väiksem kui sotsiaaltoetuse aastane summa, ja kes tõendab tema pereliikmeid puudutava taotluse korral, et tal on piisav sissetulek [...] ja sobiv eluase, mis vastab [siseriikliku õiguse asjakohaste sätetega] ette nähtud miinimumtingimustele, võib prefektilt taotleda pikaajalise elaniku [EL] elamisloa väljastamist endale ja artikli 29 lõikes 1 määratletud pereliikmetele.”

18 Seadusandliku dekreeidi nr 286/1998 artikli 29 lõike 1 punktis a on ette nähtud:

„Välismaalane võib taotleda taasühinemist järgmiste pereliikmetega:

a) abikaasa, kellega ei elata ametlikult lahus ja kes on vähemalt kaheksateistkümne aastane [...]”

19 Vabariigi presidendi 31. augusti 1999. aasta dekreet nr 394, mis sisaldab sisserännet ja välismaalaste staatust käsitlevate sätete konsolideeritud teksti rakendussätteid kooskõlas seadusandliku dekreeidi nr [286/1998] artikli 1 lõikega 6 (*GURI* regulaarne lisa nr 190, 3.11.1999), muudetud Vabariigi presidendi 18. oktoobri 2004. aasta dekreediga nr 334, mis sisaldab sisserännet käsitleva 31. augusti 1999. aasta dekreeidi nr 394 muutmise ja täiendamise määrust (*GURI* nr 17 regulaarne lisa, 10.2.2005), näeb artikli 16 „Elamisloa taotlus” lõigetes 1–4 ette:

„1. [Seadusandliku dekreeidi nr 286/1998] artiklis 9 nimetatud elamisloa välja andmiseks peab huvitatud isik esitama kirjaliku taotluse [siseministri] dekreediga kinnitatud vormile vastaval blanketil.

2. Taotluses tuleb välismaalase elukoha politseiprefektuurile esitada järgmised andmed:

a) täielikud isikuandmed;

b) koht või kohad, kus huvitatud isik on viis eelmist aastat Itaalias elanud;

c) elukoht;

d) tuluallikad, [...]

3. Taotlusele tuleb lisada:

[...]

4. Ilma et see piiraks konsolideeritud redaktsiooni artikli 9 lõike 2 ja artikli 30 lõike 4 kohaldamist, tuleb juhul, kui taotlus puudutab konsolideeritud redaktsiooni artikli 9 lõikes 1 ja artikli 29 lõike 1 punktis a nimetatud pereliikmeid, käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud andmed ja lõikes 3 nimetatud dokumendid esitada ka abikaasa ja nendega koos elavate alla kaheksateistkümne aastaste laste kohta, kellele samuti elamisluba taotletakse, ning esitada dokumendid, mis tõendavad:

a) abikaasa või alaealise lapse staatust [...]

b) eluaseme olemasolu [...]

c) sissetulekut [...], võttes arvesse nende leibkonnaliikmete sissetulekut, kes ei ole ülalpeetavad.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 20 Pakistani kodanik Shamim Tahir esitas 28. veebruaril 2012 Questura di Veronale taotluse, et talle antaks pikaajalise elaniku EL elamisluba, kuna ta on abielus Pakistani kodaniku Saeed Tahiriga. Saeed Tahiril on pikaajalise elaniku EL elamisluba.
- 21 Questura di Verona jättis selle taotluse rahuldamata, sest Shamim Tahir elas Itaalias alles alates 15. märtsist 2010 abikaasa juurde tulemiseks antud sissesõiduviisa alusel ja ei vastanud seega seadusandliku dekreeedi nr 286/1998 artiklis 9 sätestatud nõudele, et tal oleks vähemalt viis aastat olnud kehtiv elamisluba.
- 22 Shamim Tahir esitas Tribunale di Veronale rahuldamatajätmise otsuse tühistamiseks kaebuse. Tuginedes Itaalia õigusnormidele väitis ta, et tal on õigus nõuda pikaajalise elaniku EL elamisluba, kuna ta on Saeed Tahiri perekonnaliige, kellel on juba EL pikaajalise elaniku staatus Itaalias ja niisiis on tema sellest tingimusest vabastatud. Shamim Tahir väidab nimelt, et aluse tema tõlgendusele seadusandliku dekreeedi nr 286/1998 artiklist 9 annab direktiivi 2003/109 artikkel 13. Artiklis 9 on tõepoolest ette nähtud soodsam tingimus kui direktiivis 2003/109 sätestatu selle poolest, et pikaajalise elaniku staatusega isiku pereliige ei pea täitma seaduslikult ja pidevalt viie aasta jooksul Itaalias elamise tingimust.
- 23 Questura di Verona rõhutab, et artiklis 9 ette nähtud viie aasta pikkuse alalise elamise tingimus on pikaajalise elaniku EL elamisloa saamiseks vältimatu tingimus, kuna see on sätestatud direktiivi 2003/109 artikli 4 lõikes 1 ja kõnealuses sättes ei ole selles suhtes ühtegi erandit ette nähtud.
- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab oma otsuses, et seadusandliku dekreeedi nr 286/1998 artikli 9 lõige 1 laiendab pikaajalise elaniku EL elamisloa saamise võimalust ka niisuguse elamisloa juba saanud kolmanda riigi kodaniku pereliikmetele, kui on täidetud teatavad piisava sissetuleku ja sobiva eluasemega seotud tingimused. Sellisel juhul puudutab viie aasta pikkuse riigis viibimise nõue ainult seda kodanikku ja mitte tema pereliikmeid. Lisaks on sellist tõlgendust kinnitatud teatavates selle liikmesriigi kohtute otsustes. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, kas see säte on vastuolus direktiiviga 2003/19, kuivõrd direktiivist tuleneb, et elamisloa taotleja peab olema püsivalt elama asunud asjaomasesse liikmesriiki.
- 25 Neil asjaoludel otsustas Tribunale di Verona menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiivi 2003/109 artikli 7 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi territooriumil seadusliku, pideva ja viieaastase elamise tingimust, mis on sätestatud direktiivi [2003/109] artikli 4 lõikes 1 ja mille kohta tuleb pikaajalise elaniku EL elamisluba taotledes esitada tõendavad dokumendid, võib täita ka muu isik kui taotleja, kes on tema pereliige direktiivi [2003/109] artikli 2 punkti e tähenduses?
 2. Kas direktiivi 2003/109 artikli 13 esimest lauset tuleb tõlgendada nii, et tingimus, mis lubab – eeldusena pikaajalise elaniku staatuse saamisele – laiendada asjaolu, et pikaajalise elaniku staatuse juba saanud isik on asjassepuutuva riigi territooriumil seaduslikult ja pidevalt viie aasta jooksul elanud – nagu on sätestatud selle direktiivi artikli 4 lõikes 1 –, ka tema pereliikmetele direktiivi [2003/109] artikli 2 punktis e antud määratluse tähenduses, olenemata sellest, kui kaua need pereliikmed on taotluse esitamise liikmesriigi territooriumil elanud, kujutab endast soodsamat tingimust, mille alusel liikmesriigid võivad alalisi või piiramata tähtajaga pikaajalise elaniku EL elamislube välja anda?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 26 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus saada selgitust, kas direktiivi 2003/109 artikli 7 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et pikaajalise elaniku staatuse juba saanud isiku pereliiget direktiivi artikli 2 punktis e antud määratluse tähenduses võib vabastada selle direktiivi artikli 4 lõikes 1 ette nähtud tingimusest, mille kohaselt peab kolmanda riigi kodanik selle staatuse omandamiseks elama asjaomases liikmesriigis seaduslikult ja pidevalt vastava taotluse esitamisele vahetult eelnenud viie aasta jooksul.
- 27 Siinkohal tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et direktiivis 2003/109 kehtestatud süsteemi kohaselt kehtib kõnealuse direktiivi alusel antava pikaajalise elaniku staatuse saamise suhtes erikord ning lisaks peavad olema täidetud direktiivi II peatükis sätestatud tingimused (kohtuotsus Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, punkt 66).
- 28 Euroopa Kohus on samuti sedastanud, et direktiivi 2003/109 artiklis 4 on sätestatud, et liikmesriigid annavad pikaajalise elaniku staatuse kolmanda riigi kodanikele, kes on nende territooriumil elanud seaduslikult ja pidevalt viie aasta jooksul vahetult enne asjaomase taotluse esitamist. Direktiivi artikli 5 kohaselt on pikaajalise elaniku staatuse saamise eelduseks, et seda staatust taotleb kolmanda riigi kodanik tõendab, et tal on piisavad elatusvahendid ja ravikindlustus. Sama direktiivi artiklis 7 on sätestatud ühtlasi pikaajalise elaniku staatuse saamiseks vajalikud menetlusnõuded (kohtuotsus Kamberaj, EU:C:2012:233, punkt 67).
- 29 Direktiivi 2003/109 artikli 7 sõnastus ega ka ükski teine direktiivi säte ei anna võimalust eeldada, et pereliige direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses võiks olla direktiiviga ette nähtud pikaajalise elaniku staatuse saamisel vabastatud tingimusest, mille kohaselt peab isik olema asjaomase liikmesriigi territooriumil elanud seaduslikult ja pidevalt viie aasta jooksul vahetult enne asjaomase taotluse esitamist.
- 30 Vaadates direktiivi 2003/109 artikleid 4 ja 7 koostoimes direktiivi põhjendusega 6 ilmneb vastupidi, et riigi territooriumil elamise tingimus on pikaajalise elaniku staatuse andmise vältimatu tingimus.
- 31 Peab märkima, et ühelt poolt sisaldab direktiivi 2003/109 artikkel 7 sõnaselget viidet direktiivi artiklites 4 ja 5 sätestatud tingimustele. Seega peab kolmanda riigi kodanik liikmesriigi pädevatele ametiasutustele taotlust esitades lisama dokumentaalsed tõendid nende tingimuste ja iseäranis riigi territooriumil elamise tingimuse täitmise kohta. Teisest küljest peaks direktiivi põhjenduse 6 kohaselt olema pikaajalise elaniku staatuse saamise põhikriteeriumiks liikmesriigi territooriumil elamise kestus. Põhjenduses on täpsustatud, et elamine peaks olema seaduslik ja pidev, et isik võiks näidata, et ta on riigiga püsivad sidemed loonud.
- 32 Euroopa Kohus on juba märkinud, et eelkõige nähtub direktiivi 2003/109 põhjendustest 4 ja 6, et direktiivi peamine eesmärk on liikmesriikides pikaajaliselt elavate kolmandate riikide kodanike integratsioon (vt selle kohta kohtuotsus Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, punkt 45).
- 33 Samuti on Euroopa Kohus leidnud, et direktiivi 2003/109 artikli 4 lõikest 1 ja põhjendusest 6 tuleneb, et seaduslikult ja pidevalt elamise viieaastane kestus näitab, et asjaomane isik on riigiga püsivad sidemed loonud ning elab selles riigis püsivalt (vt selle kohta kohtuotsus Singh, EU:C:2012:636, punkt 46).
- 34 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 2003/109 artikli 4 lõikes 1 sätestatud tingimus, mille kohaselt peab isik olema asjaomase liikmesriigi territooriumil elanud seaduslikult ja pidevalt viie aasta jooksul vahetult enne asjaomase taotluse esitamist, on vältimatu tingimus selles direktiivis ette nähtud

pikaajalise elaniku staatuse saamiseks, nii et kolmanda riigi kodanik võib direktiivi artikli 7 lõike 1 alusel esitada kõnealuse staatuse saamiseks taotluse üksnes siis, kui tema enda puhul on eelnimetatud tingimus täidetud.

- 35 Käesolevas kohtuasjas ilmneb Euroopa Kohtule edastatud toimikust, et põhikohtuasja kaebaja oli pikaajalise elaniku EL elamisloa taotluse esitamise ajaks elanud Itaalia territooriumil vähem kui kaks aastat. Seega näib, et nimetatud hageja ei täida direktiivi 2003/109 artikli 4 lõikes 1 kehtestatud tingimust, kuid seda peab tuvastama eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 36 Lisaks sisaldab kõnealune direktiiv sätteid pereliikmete (artikli 2 punktis e antud määratluse tähenduses) liikmesriigis elamise õiguse kohta. Need sätted käsitlevad siiski pereliikmetega seotud eriolukorda, kus kolmanda riigi kodanikul on pikaajalise elaniku staatus ühes liikmesriigis, kuid ta kasutab oma õigust elada teises liikmesriigis. Ühtlasi on direktiivi artiklis 16 kindlaks määratud pereliikmetel õigus juhul, kui nende puhul on täidetud teatavad tingimused, minna pikaajalise elanikuga kaasa või temaga hiljem ühineda.
- 37 Eeltoodud kaalutlusi arvestades peab esimesele küsimusele vastama, et direktiivi 2003/109 artikli 4 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et pikaajalise elaniku staatuse juba saanud isiku pereliiget direktiivi artikli 2 punktis e antud määratluse tähenduses ei saa vabastada direktiivi artikli 4 lõikes 1 ette nähtud tingimusest, mille kohaselt peab kolmanda riigi kodanik selle staatuse omandamiseks elama asjaomases liikmesriigis seaduslikult ja pidevalt vastava taotluse esitamisele vahetult eelnenud viie aasta jooksul.

Teine küsimus

- 38 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus saada sisuliselt selgitust, kas direktiivi 2003/109 artiklit 13 peab tõlgendama nii, et selle kohaselt on liikmesriigil lubatud anda direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses pereliikmele pikaajalise elaniku EL elamisluba direktiivis sätestatud soodsamatel tingimustel.
- 39 Esmalt tuleb märkida, et niisuguse kolmanda riigi kodaniku puhul, kellele antakse elamisluba hoolimata sellest, et tema puhul ei ole täidetud direktiivi artikli 4 lõikes 1 ette nähtud tingimus, mille kohaselt ta peab olema elanud selles liikmesriigis seaduslikult ja pidevalt, võib see väljenduda direktiivi 2003/109 artiklis 13 ette nähtud võimaluses, mis seisneb liikmesriikidel alaliste või piiramata tähtajaga elamislubade väljaandmises selles direktiivis sätestatud soodsamatel tingimustel.
- 40 Samas nähtub direktiivi 2003/109 põhjendusest 17, et pikaajalise elaniku staatuse saamise tingimuste ühtlustamine edendab liikmesriikide vastastikust usaldust. Selles kontekstis on samas põhjenduses märgitud, et soodsamatel tingimustel antud alalised või piiramata tähtajaga elamisload ei anna õigust elada teistes liikmesriikides.
- 41 Ka direktiivi 2003/109 artikkel 13 jätab liikmesriikidele eelnimetatud võimaluse, kuid selle sätte üheselt mõistetava teise lause kohaselt ei anna „[s]ellised elamisload õigust elada muudes liikmesriikides, nagu on sätestatud käesoleva direktiivi III peatükis”.
- 42 Lugeses direktiivi 2003/109 artikli 2 punkti b koos artikli 14 lõikega 1 nähtub, et pikaajalise elaniku EL elamisluba annab selle omanikule põhimõtteliselt õiguse elada muu liikmesriigi kui selle liikmesriigi territooriumil, kus talle anti pikaajalise elaniku staatus, kauem kui kolm kuud.
- 43 Järelikult ei saa kooskõlas direktiivi artikliga 13 liikmesriigi poolt pereliikmele – direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses – liidu õiguses sätestatud soodsamatel tingimustel välja antud elamisluba mitte mingil juhul olla pikaajalise elaniku EL elamisluba selle direktiivi tähenduses.

- 44 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2003/109 artiklit 13 peab tõlgendama nii, et selle kohaselt ei ole liikmesriigil lubatud anda direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses pereliikmele pikaajalise elaniku EL elamisluba direktiivis sätestatud soodsamatel tingimustel.

Kohtukulud

- 45 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2011. aasta direktiiviga 2011/51/EL) artikli 4 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 peab tõlgendama nii, et pikaajalise elaniku staatuse juba saanud isiku pereliiget direktiivi artikli 2 punktis e antud määratluse tähenduses ei saa vabastada direktiivi artikli 4 lõikes 1 ette nähtud tingimusest, mille kohaselt peab kolmanda riigi kodanik selle staatuse omandamiseks elama asjaomases liikmesriigis seaduslikult ja pidevalt vastava taotluse esitamisele vahetult eelnenud viie aasta jooksul.**
2. **Direktiivi 2003/109 (muudetud direktiiviga 2011/51) artiklit 13 peab tõlgendama nii, et selle kohaselt ei ole liikmesriigil lubatud anda direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses pereliikmele pikaajalise elaniku EL elamisluba direktiivis sätestatud soodsamatel tingimustel.**

Allkirjad